

การสื่อสารแบบอัตตการสื่อสารผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ละครเวที ประเภทตลกขบขัน เรื่อง สามสาวทรมทรม Meta-Communication in comedy play “Sarm Sao SarmSarm’s Creation.

อนรรฆอร บุธมธนานนท์*

บทคัดย่อ

การพบปะพูดคุยกันระหว่างบุคคลล้วนเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นอยู่ทุกเมื่อเชื่อวันนั่นคือ “การสื่อสาร” ผ่านภาษาทั้งวัจนภาษาและอวัจนภาษา โดยที่จุดเริ่มของการสื่อสารนั้นคือ มนุษย์ โดยที่แหล่งข้อมูลอาจเกิดจากหลากหลายสาเหตุ ทั้งแบบที่ผู้ส่งสารประสบพบเจอด้วยตนเองหรือรับข้อมูลจากแหล่งอื่นๆและนำมาสื่อสารต่อกันทอดหนึ่ง

สิ่งที่น่าสังเกตในระบบการสื่อสารของมนุษย์คือ การสื่อสารแต่ละครั้งผู้ส่งสารต้องสื่อสารเรื่องราวต่างๆผู้รับสารให้ได้รับรู้เรื่องราวนั้น แต่การสื่อสารเรื่องเดียวกันหลายๆครั้งนั้น ในแต่ละครั้งผู้ส่งสารอาจมีวิธีการสื่อสารเพื่อให้ผู้รับสารได้รับความรู้สึกแตกต่างกันไปแต่ยังอยู่ในเนื้อหาเดียวกัน ซึ่งนั่นคือความน่าสนใจอย่างหนึ่งในการสื่อสารของมนุษย์ว่าการสื่อสารที่สมฤทธิ์ผลนั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับวิธีการสื่อสาร “อะไร” เพียงอย่างเดียว แต่อยู่ที่การสื่อสาร “อย่างไร” จึงจะทำให้ผู้รับสารเชื่อถือในตัวผู้ส่งสาร นั่นเท่ากับว่าตัวเนื้อหาที่สื่อสารนั้นมีความสำคัญ แต่ไม่อาจเทียบเท่ากับวิธีการสื่อสารของ หรือ “อัตตการสื่อสาร”(Metacommunication)นั่นเอง

ละครเวทีเรื่อง สามสาวทรมทรม ก็เป็นละครเวทีประเภทตลกขบขัน (Comedy)เรื่องหนึ่งที่สามารถแสดงถึง “อัตตการสื่อสาร” ของมนุษย์ได้อย่างชัดเจน โดยผ่านตัวละคร เปิ้ล นวล แอน สามสาวแสนทรมที่ต้องมาเล่าเรื่องความเลวที่พวกเธอได้เคยทำขณะมีชีวิตอยู่ให้เหล่าสมาชิกสภาสัมภเวสีตัดสินให้พวกเธอขึ้นสวรรค์ให้ได้ นั่นเท่ากับว่าตัวละครต้องสื่อสารเรื่องราวที่เลวทรม ด้วยหลากหลายวิธีการที่แสดงให้เห็นว่าการกระทำของเธอนั้นคือความดี

แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ละครเวทีเรื่อง “สามสาวทรมทรม”

บทละครเรื่อง สามสาวทรมทรม ซึ่งเป็นลิขสิทธิ์ของบริษัท ดรีมบ็อกซ์ เอ็นเตอร์เทนเมนต์ จำกัด เป็นบทละครที่มีความตลกขบขันเนื่องด้วยพฤติกรรมของตัวละครทั้งสามคน อันได้แก่ เปิ้ล นักต้มตุ๋น ที่เชื่อว่าสิ่งที่ตนกำลังหลอกลวงผู้อื่นอยู่นั้นเป็นเรื่องดี เพราะต่างฝ่ายต่างได้ประโยชน์ด้วยกัน นวล นักพนันตัวยง ที่ชอบการลุ่นหวยและการพนันทุกชนิด เธอชอบความรู้สึกตื่นเต้นมากกว่าตัวเงินที่จะได้รับ และ แอน เมียน้อย สาวใสไร้สติผู้ติดละครอมแงมที่บูชาความรักมากกว่าความถูกต้อง ทั้งสามตัวละครได้เสียชีวิตพร้อมกันและกำลังจะถูกพิพากษาว่าให้ขึ้นสวรรค์หรือลงนรก โดยทั้งสามคนต้องเล่าเรื่องราวขณะมีชีวิตอยู่ ด้วยเรื่องโครงเรื่องที่ที่น่าสนใจ แปลกใหม่กว่าละครที่ให้เห็นทั่วไป และพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงความคิดเพี้ยนๆของมนุษย์ ซึ่งน่าจะดึงดูดใจผู้ชมที่ไม่เคยชมละครเวทีมาก่อนได้ อีกทั้งบทละครเรื่องนี้เคยถูกสร้างสรรค์ขึ้นมาแล้วหลายครั้งและได้รับการตอบรับอย่างดีมาก่อน สิ่งเหล่านี้นับเป็นแรงจูงใจให้สร้างละครเวทีเรื่องนี้ขึ้นมาอีกครั้งโดยคณาจารย์ภาควิชาสื่อสารการแสดง คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม

ในส่วนของบทละครก็แสดงให้เห็นถึงวิธีการสื่อสาร ซึ่งทำให้เห็นแง่มุมในการสื่อสารที่เรียกว่า “อัตตการสื่อสาร” แล้วว่าตัวละครทั้งสามคนนี้มีวิธีการสื่อสารอย่างไรเพื่อให้คนดูเชื่อและยอมรับว่าเธอเป็นคนดีและลงคะแนนให้พวกเธอขึ้นสวรรค์

อีกทั้งเนื่องด้วยภาควิชาสื่อสารการแสดง คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม ได้ถูกจัดตั้งขึ้นเมื่อปีการ

* อนรรฆอร บุธมธนานนท์

อาจารย์ประจำภาควิชาสื่อสารการแสดง
คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม

ศึกษา 2556 การสร้างสรรค์ละครเวทีจึงเป็นนโยบายหนึ่งในการผลักดันให้เกิดการเรียนรู้ศาสตร์ของการแสดงในมหาวิทยาลัยแห่งนี้ ซึ่งนับเป็นก้าวแรกที่สำคัญในการเรียนรู้และการสร้างองค์ความรู้ใหม่ในด้านการสื่อสารผ่านการแสดงละครเวที

นอกจากนี้ ทางคณาจารย์ผู้สร้างสรรค์ได้สังเกตเห็นองค์ความรู้ใหม่ที่อาจเกิดขึ้นในแง่ของการแสดงละครเวทีแนวคอเมดี้(Comedy)ในเรื่องของการลบภาพฝังใจ (Stereotype)ของตัวละครต่างๆเพื่อนำมาเสริมสร้างความตลกขบขันให้แก่ละคร นั้นเท่ากับว่าการสร้างสรรค์ละครเรื่องนี้จะต้ององค์ความรู้ทั้งในมิติของการสื่อสารและมิติของการแสดงในคราวเดียวกัน

นั่นเท่ากับว่า ตัวบทละครที่ตลกขบขันอยู่เป็นทุนเดิมและเป็นที่ยอมรับมาก่อนในแวดวงการแสดงละครเวที ผนวกกับนโยบายของมหาวิทยาลัย รวมไปถึงการสร้างสรรคที่ก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ทั้งในแง่ของการสื่อสารด้วยการแสดงเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ละครเวทีเรื่อง “สามสาวทรมาทรมาน”

แนวคิดและทฤษฎี

1. การสื่อสารและอรรถการสื่อสาร จากหนังสือหลักและทฤษฎีการสื่อสารได้ให้ความหมายของการสื่อสารเอาไว้ว่า การสื่อสาร คือการสร้างความหมายด้วย “สื่อ” กับ “สาร” (ศิริชัย ศิริกายะ และ ชินกฤต อุดมลาภไพศาล หน้า 8-12) โดยที่สื่ออาจจะเป็นกระดาษที่คนเอาไว้อ่าน หรือโทรทัศน์ที่เอาไว้อ่านหรือดูละคร ส่วนสาร คือ สัญลักษณ์ (Sign)ต่างๆซึ่งทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวเราล้วนเป็นสัญลักษณ์

ส่วนการสร้างความหมายนั้น Saussure กล่าวไว้ใน Fiske (1990: 44) ว่า เครื่องหมาย (Sign) เป็นวัตถุทางกายภาพที่มาพร้อมความหมาย หรือการใช้โดยมีเงื่อนไข เครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ประกอบไปด้วย ตัวหมาย (Signifier) และตัวหมายถึง (Signified) โดยที่ “ตัวหมาย” หมายถึง รูปลักษณะของเครื่องหมายที่เราสามารถรับรู้ได้ด้วยการมองเห็น การได้ยิน ส่วน “ตัวหมายถึง” หมายถึง แนวความคิด (Mental Concepts)ที่ตัวหมายถึงอ้างอิงถึง

สัญลักษณ์คือสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นมีความหมายนอกเหนือจากตัวมันเอง สัญลักษณ์ถูกแบ่งออกเป็น 3 ประเภท

ได้แก่ สัญลักษณ์ (Icon) ดัชนี (Index) สัญลักษณ์ (Symbol) ซึ่งในชีวิตประจำวันของเราบ่อยครั้งเครื่องหมายที่เราพบเห็นไม่ได้เป็นสัญลักษณ์ประเภทใดประเภทหนึ่งเพียงประการเดียวแต่เป็นการผสมกันของเครื่องหมาย(สัญลักษณ์)เพื่อเป็นการสื่อความหมาย

อรรถการสื่อสาร (Metacommunication) (ศิริชัย ศิริกายะ และ ชินกฤต อุดมลาภไพศาล, หน้า 30) ได้ให้ความหมายเอาไว้ว่า พูดอย่างไร (Say How) เป็นอรรถการสื่อสาร (Metacommunication) ตัวอย่างเช่น เมื่อเราออกจากการชมภาพยนตร์ เราจะพูดว่า “หนังเรื่องนี้สนุกดี” ซึ่งให้เห็นถึงเรื่องของการสื่อสาร คือ ภาพยนตร์ที่ได้ชมไป หรือ หลังจากบรรยายเสร็จ เราพูดว่า “เราไม่รู้เรื่องเลยที่อาจารย์สอน

ในละครเวทีเรื่อง “สามสาวทรมาทรมาน” ก็เป็นละครที่อาศัยความเป็นอรรถการสื่อสารในการสร้างความตลกขบขัน เพราะเรื่องเล่าของตัวละครทั้งสามนั้นล้วนเป็นเรื่องเลวทราม แต่ทว่าวิธีการเล่าของทั้งสามคนจะเล่าโดยให้ผู้ชมรู้สึกว่ทั้งสามคนนี้เป็นคนดี

2. ละครประเภทตลกขบขัน มีมากมายหลายชนิดและแบ่งออกเป็นหลายระดับทำให้ยากแก่การยากที่จะหาละครตลกเรื่องใดที่จะเป็นแบบหนึ่งแบบใดอย่างบริสุทธิ์ แต่ตามหลักของทฤษฎีการละครที่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปนั้น มักจะถือว่าละครประเภทตลกขบขันแยกออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ ฟาร์ส(Farce) และ คอเมดี้ (Comedy)(สไตส์ พันธุมโกมล หน้า 20-27,2553)

ฟาร์สเป็นละครชนิดโปกฮาให้ความตลกขบขันจากเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่เหลือเชื่อตลอดจนการแสดงที่เอะอะตึงตัง ผู้วิจารณ์ที่เคร่งครัดต่อกฎเกณฑ์ทางวรรณกรรมมักดูถูกละครประเภทนี้ว่าไร้ค่า เพราะปราศจากภาษาที่ไพเราะเพราะพริ้งแต่ในแง่ของศิลปะการแสดงและเนื้อหาสาระของเรื่องราวที่ซับซ้อนทุกชั้นชั้นสามารถเข้าถึงแล้วยังแฝงด้วยปรัชญาที่ลึกซึ้งอย่างเช่น ภาพยนตร์ใบ้ของชาร์ลี แชปลิน คอเมดี้เป็นละครที่มีลักษณะเป็นวรรณกรรมบางเรื่องเป็นวรรณกรรมชั้นสูงที่นับเป็นวรรณคดีอมตะของโลก เช่น สุขนาฏกรรม (Romantic Comedy) ของเชกสเปียร์(Shakespeare),ละครตลกประเภทเสียดสี (Satiric Comedy)ของโมลิเอร์(Moliere) เป็นต้น

ความขบขันเกิดขึ้นได้เพราะคนเรามักจะหัวเราะเมื่อเห็นสิ่งใดสิ่งหนึ่งแปลกไปจากปกติวิสัยหรือ

ความคาดหวัง เช่น นายพรานซึ่งตามปกติจะมีความสง่าผ่าเผยและได้รับชัยชนะต่อสัตว์แต่กลับมามีข้อบกพร่องผิดพลาดพลิกความคาดหวังของผู้ชม ผลก็คือทำให้ผู้ชมหัวเราะ ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าละครตลกมักจะถือหลัก “การพลิกความคาดหวัง” ของผู้ชมเพื่อทำให้เกิดความรู้สึกขบขัน คือแสดงให้เห็นสิ่งที่เกิดขึ้นไม่ตรงกับสิ่งที่ควรจะเป็นไปตามปกติวิสัย ซึ่งมักจะเกิดจากความโง่เขลาเบาปัญญา ความอ่อนแอ หรือความบกพร่องของมนุษย์นั่นเอง

3. ภาพฝังใจ (Stereotype) (ปราณี แซ่จิ่ง, 2544) ถูกแปลความหมายไว้หลากหลายจากวิทยานิพนธ์เรื่องภาพตายตัวของตัวละครต่างๆ ในภาพยนตร์ไทย (ปิยะศักดิ์ ชมจันทร์, 2549) ได้อ้างไว้ เช่น “ภาพพจน์” (ชัยพร วิชชาวุธ, 2523) “ภาพแบบฉบับ” (รุจิเรข คชรัตน์, 2542) และ “ภาพแบบฉบับตายตัว” (กาญจนา แก้วเทพ, 2544) ซึ่งในบทความวิชาการฉบับนี้จะใช้คำว่าภาพฝังใจ เพราะสามารถให้ความหมายเพื่อใช้อธิบายงานครั้งนี้ได้ชัดเจนที่สุด

Walter Lippman (1992) เป็นบุคคลแรกที่เสนอแนวคิดเรื่องภาพฝังใจ ในเชิงสังคมศาสตร์ โดยให้ความหมายว่า คือ “ภาพที่อยู่ในหัวของเรา” ซึ่งหมายถึง การที่เรามีความคิดความเชื่อร่วมกันเกี่ยวกับคุณสมบัติ คุณลักษณะเฉพาะของบุคคลหรือพฤติกรรมที่เกิดขึ้นบ่อยๆของกลุ่มคนและนำความเชื่อมาใช้ตัดสินคุณสมบัติของสมาชิกทุกคนในกลุ่มนั้นๆ

ละครเวทีเรื่อง “สามสาวทรมานทรมาน” ก็นับเป็นละครแนวตลกขบขันเรื่องหนึ่ง เนื่องจากเป็นละครที่สื่อสารเรื่องราวออกไปอย่างพลิกความคาดหวังเรื่องหนึ่ง ทั้งยังมีการลบภาพฝังใจของลักษณะของตัวละครซึ่งทำให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกขบขันมากขึ้น

กระบวนการสร้างสรรค์ละครเวทีเรื่อง “สามสาวทรมานทรมาน”

ละครเวทีเรื่อง “สามสาวทรมานทรมาน” ได้จัดแสดงขึ้น 2 รอบใหญ่ด้วยกัน โดยจัดครั้งแรกในเดือนวันที่ 29-30 พฤศจิกายน 2555 จำนวน 2 รอบการแสดง และละครเวทีเรื่องนี้ได้จัดแสดงอีกครั้ง (Re-Stage) ในเดือนสิงหาคม 2556 ที่ผ่านมา จำนวน 4 รอบการแสดง ตามคำเรียกร้องของเหล่านักศึกษาและคณาจารย์ที่พลาดโอกาสได้รับชมในครั้งแรก ทั้งทาง

คณาจารย์ในภาควิชาก็เห็นว่าการนำละครเรื่องนี้กลับมาแสดงใหม่นั้นเท่ากับว่าเป็นการเปิดโอกาสให้แก่ทีมงานได้ปรับปรุงจุดที่บกพร่องให้ดีขึ้นและพัฒนาในจุดที่ดีอยู่แล้วให้ดีขึ้นไปอีก

กระบวนการสร้างสรรค์ละครแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ Pre- Production, Production และ Post - Production

1. Pre-Production

1.1 ลิขสิทธิ์ (Copyright)

คณาจารย์ได้ติดต่อขออนุญาตเข้าไปทางบริษัท ดรีมบ็อกซ์ จำกัดโดย ซึ่งทางบริษัทอนุญาตให้นำบทละครมาใช้เพื่อการศึกษาได้

1.2 ดัดแปลงบท (Adaptation)

ในบทละครนั้นส่วนที่ต้องปรับมีอยู่ 3 ส่วนด้วยกัน คือ ความยาวของบท และความทันสมัยของบท และการเพิ่มตัวละคร ในส่วนความยาวของบทเนื่องจากเนื้อเรื่องมีความยาวมาก ผู้ดัดแปลงบทจึงต้องปรับให้บทกระชับลงเพื่อให้คนดูที่เป็นนักศึกษาไม่เบื่อและทีมงานสามารถซักซ้อมได้ทันเวลาที่กำหนด

ความทันสมัยของบท เนื่องจากต้นฉบับนั้นถูกเขียนเมื่อปี พ.ศ.2539 เหตุการณ์และบทสนทนาจึงไม่ทันสมัย อย่างเช่น ละครที่แอนชอบดูจากเดิมที่เป็นเรื่อง ดาวพระศุกร์ แล้วแอนก็มักจะเอาเนื้อเรื่อง ชื่อตัวละคร การกระทำของตัวละครมาจินตนาการเข้าข้างตัวเองก็ต้องเปลี่ยนเป็นละครในยุคปัจจุบันแทน เช่น ดอกส้มสีทอง แรงเงา และธรณีนี่นี้ใครครอง ในรอบเดือนพฤศจิกายนส่วนการแสดงในรอบรีสเตจ(Re- Stage) ผู้ดัดแปลงบทได้เพิ่มมุขตลกให้ทันสมัยขึ้นตามกระแสของละครโทรทัศน์ เช่น สุภาพบุรุษจุฑาเทพ เข้าไปด้วยโดยที่แอนก็จินตนาการว่าตนเองคือ กรองแก้ว นางสาวศรีสยาม นางเอกของเรื่อง

การเพิ่มตัวละครประกอบ(Ensemble) เข้าไป จำนวน 6 คน และสับเปลี่ยนหมุนเวียนออกมาเป็นตัวละครที่ตัวละครหลักทุกตัวเล่าถึง เนื่องจากจะเป็นการเสริมให้ละครดูมีสีสันกว่าที่จะเล่าโดยพูดคนเดียว(Monologue)อย่างเดียว ทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้อาจารย์และนักศึกษาได้ทำงานร่วมกัน

1.3 คัดเลือกนักแสดง (Cast)

ในส่วนตัวละครหลัก ผู้กำกับเลือกให้คณาจารย์ภาควิชาสื่อสารการแสดงเป็นนักแสดงนำเอง

เนื่องจากละครเวทีเรื่องนี้เป็นเรื่องแรกที่ทางภาควิชาจัดขึ้นและยังไม่มีนักศึกษาในภาคในการแสดงรอบแรก โดยที่ตัวละครเปิ้ล(นักตมตม) แสดงโดย อาจารย์อนรรฆอร บุร್ಮัธนานนท์ นวล(นักพนัน) แสดงโดยอาจารย์ วณิชชา ภราดรสุธรรม และแอน(เมียน้อย) แสดงโดย อาจารย์ชญานี ฉลาดธัญกิจถึงแม้ว่าในรอบการแสดงที่ 2 ในเดือนสิงหาคม 2556 ที่ผ่านมา ภาควิชาสื่อสารการแสดงจะมีนักศึกษาแล้วก็ตาม แต่ยังเป็นเรื่องยากสำหรับนักศึกษาที่เพิ่งเริ่มต้นเรียนการแสดง จึงยังคงให้อาจารย์ท่านเดิมเป็นนักแสดง

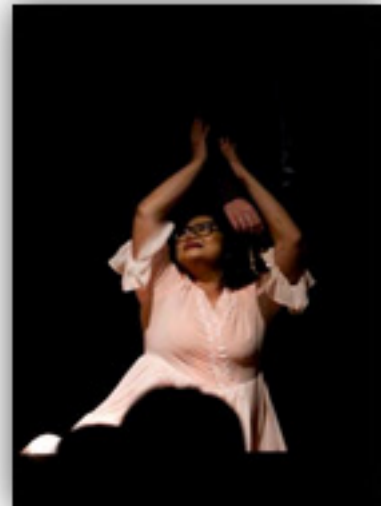
เนื่องจากละครเรื่องนี้ต้องการลบภาพฝังใจ (Stereotype) และการกระทำของตัวละครที่มงานจึงสร้างความขัดแย้งของลักษณะภายนอกของตัวละคร “แอน” ที่เป็นเมียน้อย ซึ่งภาพตายตัวของคนในสังคมมักมองภาพว่าเมียน้อยต้องเป็นสาวสวยใจแตก หรือสาวน้อยบอบบางน่าทะนุถนอม แต่นักแสดงที่รับบทนี้คือ อาจารย์ชญานี ไม่ได้ดูมีลักษณะภายนอกดังภาพฝังของเมียน้อยเลยซึ่งเป็นการพลิกความคาดหมายของผู้ชมที่มีต่อตัวละครที่เป็นเมียน้อยและนำไปสู่การเป็นละครตลกได้อย่างไรก็ตามทางผู้กำกับยังคงลักษณะภายนอกของตัวละคร เปิ้ล และนวล เอาไว้ให้ดูมีภาพตายตัวของนักตมตมที่ดูเป็นคนไม่ดีและนักพนันที่ดูเป็นคนบ้านนอกเอาไว้เพื่อผลการทดลองนี้ในรอบแรก

อาจารย์อนรรฆอร บุร್ಮัธนานนท์
รับบทเป็น เปิ้ล นักตมตม

อาจารย์วณิชชา ภราดรสุธรรม
รับบทเป็น นวล นักพนัน

อาจารย์ชญานี ฉลาดธัญกิจ
รับบทเป็น แอน เมียน้อย

ส่วนรอบที่สองทางผู้กำกับได้ปรับตัวละคร นวล(นักพนัน)ให้มีความสดใสมากขึ้น ทำให้คนดูมองดูแล้วไม่เหมือนนักพนัน โดยเฉพาะการพนันฟุตบอล แต่ยังคงลักษณะภาพฝังใจของเปิ้ล(นักตมตม)ให้ดูเป็นโจรอยู่เนื่องจากบริบทของบทละครที่เน้นไปในการเล่าเรื่องเพียงคนเดียว (Monologue) หากเล่าเรื่องโดยพยายามเป็นคนที่ดูน่าสงสารจะทำให้ความตลกขบขันของเรื่องลดน้อยลงเมื่อเทียบกับตัวละครเปิ้ลที่พูดจาฉะฉาน กล่อน ปลิ้นปล้อนตามบทละครเดิม

ตัวละครประกอบ ทางทีมงานเลือกจากนักศึกษาที่เรียนในรายวิชา 140-115 การแสดงเบื้องต้นที่สนใจเข้ามาคัดเลือก (Try Out) โดยเกณฑ์การเลือกนั้นเลือกจากว่านักศึกษาคนใดสามารถแสดงได้หลายบทบาท เนื่องจากตัวละครประกอบต้องสามารถแสดงเป็นหลายตัวได้

ภาพนักแสดงที่แสดงเป็นตัวละครประกอบ (Ensemble) ในละครเวทีเรื่อง สามสาวทรมาน

1.4 การออกแบบศิลป์(Design)

การแต่งหน้าและการแต่งกายของตัวละครหลักในรอบแรกผู้กำกับศิลป์ตีความว่าตัวละครทั้งสามอยู่ในสถานที่สำหรับการพิพากษาที่ยังไม่ได้ตัดสินว่าไปนรกหรือสวรรค์ เครื่องแต่งกายจึงเป็นสีเทา ส่วนเครื่องแต่งกายของตัวละครประกอบ ฝ่ายออกแบบตีความให้ตัวละครที่ไม่มีลักษณะตายตัวจึงวางให้ตัวละครใส่ชุดสีดำทั้งหมดแต่อุปกรณ์ประกอบเครื่องแต่งกายปรับไปตามตัวละครในแต่ละฉาก รวมไปถึงการแต่งหน้าด้วย

ในการแสดงรอบรีสเตจ (Re-Stage) ผู้กำกับศิลป์เลือกที่จะให้เสื้อผ้าของตัวละครมีความสดใสเหมาะกับลักษณะละครประเภทตลกขบขัน (Comedy) เพราะโทนของละครนั้นสนุกสนานมาก การใส่สีสันไปบนเสื้อผ้าของตัวละครจะช่วยขับความสนุกสนานออกมาได้มากกว่าการแสดงในรอบแรก

ในส่วนของฉาก ผู้กำกับศิลป์เลือกฉากแบบ Selected Setting เนื่องจากง่ายต่อการเปลี่ยนสถานที่ที่เปลี่ยนฉากได้ง่าย เพราะขณะที่ตัวละครเล่าเรื่องจะมีการเปลี่ยนสถานที่บ่อย ทั้งยังเป็นการเพิ่มพื้นที่จินตนาการให้แก่ผู้ชมด้วย ทั้งรอบแรกและรอบรีสเตจ

ภาพเปรียบเทียบความแตกต่างของการแต่งหน้าและเครื่องแต่งกายในการแสดงละครเวทีเรื่อง สามสาวทรมาน ในรอบแรก และรอบรีสเตจ ซึ่งแสดงให้เห็นว่ารอบรีสเตจจะมีสีสันซึ่งแสดงถึงความสนุกสนานมากกว่ารอบแรก

การประชาสัมพันธ์เน้นการประชาสัมพันธ์ภายในมหาวิทยาลัยสยามเป็นหลัก โดยการติดโปสเตอร์ (Poster) ประชาสัมพันธ์ภายในมหาวิทยาลัย และในเว็บของมหาวิทยาลัยสยาม นอกจากนี้ยังได้จัดส่งโปสเตอร์ไปยังมหาวิทยาลัยต่างๆ ในงานประชุมเครือข่ายด้วย

ส่วนแนวคิดการออกแบบโปสเตอร์จะสอดคล้องกับโทนสีของการออกแบบการแต่งหน้าและการแต่งกายของการแสดงทั้งในรอบแรกและรอบรีสเตจ โดยที่รอบแรกสีของโทนสีของโปสเตอร์จะเข้ากับอารมณ์ของการแต่งหน้าและเครื่องแต่งกายที่มีสีเทา ดูลึกลับ รวากับเป็นสีที่แสดงออกถึงการพิพากษาตามที่ถูกกำกับศิลป์ตีความ ส่วนในรอบรีสเตจนั้นก็เช่นเดียวกันที่จะเน้นสีสดใสใสร เพื่อให้ผู้ชมที่สนใจได้ทราบว่าละครเรื่องนี้เป็นแนวตลกสนุกสนาน เนื่องด้วยในรอบแรกรูปแบบของโปสเตอร์ทำให้ผู้ที่สนใจบางท่านไม่ทราบว่าละครเรื่องนี้เป็นละครแนวคอมเมดี้มาก่อน

2. Production

การกำกับการแสดงผู้กำกับจะเน้นเรื่องการไล่ลำดับช่วงวัยของตัวละครตั้งแต่เด็กจนโตด้วยวิธีการพูดจา เปลี่ยนน้ำเสียง และเปลี่ยนอุปกรณ์ประกอบตัวละคร ส่วนรอบรีสเตจ ผู้กำกับได้เพิ่มให้ตัวละครนวลเป็นตัวละครที่ถูกลบทาฟองใจของนักพนันที่จะดูเป็นคนบ้านนอก ใจเสาะ ดูสกปรก ให้กลายเป็นทางเครื่องสาวแสนสวยซึ่งไม่น่าจะมาเกี่ยวพันกับการพนัน โดยเฉพาะการพนันฟุตบอลได้เลยผู้ชมจึงมองว่านวลไม่ผิดมากเท่าไร ส่วนตัวละครเปิ้ลยังคงเดิมเอาไว้ เพราะผู้กำกับเล็งเห็นว่าความกะล่อนปลิ้นปล้อนของเปิ้ลมีเสน่ห์มากกว่าการปรับให้ดูขัดแย้งกับภาพฟองใจของนักดื่มตุน

3. Post- Production

ในรอบแรกตัวละครทุกตัวถูกลดคะแนนจากสภาสัมภเวสีให้ตกนรกทั้งหมดโดยที่เปิ้ลถูกลดคะแนนให้ตกนรกมากที่สุด รองลงมาคือ นวล และแอนถูกโหวตให้ตกนรกน้อยที่สุดจะเห็นได้ว่าตัวละครที่ถูกลบทาฟองใจในลักษณะของคนเลวออกไปจะถูกมองว่าเป็นคนที่เลวน้อยที่สุด เพราะลักษณะของตัวละครก็เป็นปัจจัยในการสื่อสารอย่างหนึ่ง

ส่วนในรอบรีสเตจผู้กำกับเปิดโอกาสให้ผู้ชมทุกคนที่อยู่ในฐานะสมาชิกสภาสัมภเวสีลงคะแนนให้เพียงหนึ่งในตัวละครขึ้นสวรรค์ 2 รอบ และหนึ่งในตัวละครลงนรกใน 2 รอบหลัง เพื่อเพิ่มความมีส่วนร่วมของผู้ชม โดย 2 รอบแรก (ลงคะแนนให้ 1 คนขึ้นสวรรค์) รอบที่ 1 แอนได้ขึ้นสวรรค์ รอบที่ 2 นวล ได้ขึ้นสวรรค์

โปสเตอร์ละครเวทีเรื่องสามสาวทรมาทรมานรอบที่ 1

โปสเตอร์ละครเวทีเรื่องสามสาวทรมาทรมานรอบที่ 2

ในสองรอบแรกของการรีสเตจนี้น่าสนใจตรงที่การลบทาฟองใจของเมียน้อยและนักพนันนั้นทำให้ผู้ชมรับอารมณ์ของสารที่สื่อเปลี่ยนไปได้

ส่วน 2 รอบหลัง (ลงคะแนนให้ 1 คนลงนรก) รอบที่ 1 แอนได้ลงนรก รอบที่ 2 เปิ้ลได้ลงนรก เหตุที่ผู้กำกับเลือกเช่นนี้เพราะในการเลือกให้ตัวละครขึ้นสวรรค์ เปิ้ลจะไม่ถูกเป็นตัวเลือกของผู้ชม เพราะเปิ้ลเป็นตัวละครเดียวที่ไม่ถูกลบทาฟองใจออก เปิ้ลจึงเสีย

เปรียบหากให้โจทย์ให้เลือกคนใดคนหนึ่งขึ้นสวรรค์ เพราะคนจะเอาภาพฝั่งใจมาร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งโจทย์ที่ให้โหวตคนใดคนหนึ่งลงนรกนั้นจะทำให้เปิดได้กลายเป็นตัวเลือก เพราะผู้ชมจะพิจารณาตัวละครทั้ง 3 ตัวจากความชั่วที่พวกเขาได้ทำและซึ่งใจว่าใครคือคนที่เลวที่สุดในแต่ละรอบ ซึ่งเปิดก็ได้ขึ้นสวรรค์ 1 ครั้ง และตกนรกอีก 1 ครั้งอยู่ดี จะเห็นได้ว่าการลบภาพฝั่งใจออกจากตัวละครนั้นมันทำให้เกิดการพลิกความคาดหมายแบบซ้ำแล้วซ้ำเล่าจากจนทำให้เกิดความตลกขบขันส่งผลให้คนดูชื่นชอบและมองข้ามความทรมานของตัวละครไปซึ่งก็แสดงให้เห็นในผลโหวตในโรงละครที่มักจะเป็น นวล และ แอนที่ได้ขึ้นสวรรค์

อย่างไรก็ตามการโหวตนั้นก็ขึ้นอยู่กับ การแสดงของนักแสดงในแต่ละวันและลักษณะนิสัยของผู้ชมส่วนใหญ่เข้ามาเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องด้วยเสมอ

อัตตการสื่อสาร

ช่องทางสู่ความขบขันอีกระดับของละครแนวคอมเมดี้ การสื่อสารข้อมูลที่เราได้รับอยู่เป็นประจำ อย่างเช่นข่าวสารบ้านเมืองผู้รับสารมักเลือกที่จะรับเพียงเนื้อหาของ การสื่อสารนั้นๆ แต่ความโดดเด่นของละครที่ก็นับเป็นการสื่อสารอย่างหนึ่งก็คือวิธีการสื่อสาร อย่างไม่ให้น่าสนใจและสามารถสื่อสารอารมณ์ความรู้สึกและความหมายต่างๆสู่ผู้รับสารหรือผู้ชมได้อย่าง

ดีโดยบทความนี้ผู้เขียนจะมุ่งเน้นไปที่วิธีการสื่อสาร ซึ่งถ้าหากเรียกเป็นภาษาอย่างไม่เป็นทางการนั้นก็คือ การสื่อสาร “อย่างไร” ของตัวละครในละครเวทีประเภทตลกขบขันเรื่อง “สามสาวทรมานทรมาน”

“คำพูด” มีไว้สื่อสาร “อะไร” ส่วนน้ำเสียง สีหน้า สายตา การใช้ร่างกาย รวมไปถึงการแต่งตัว มีไว้เพื่อสื่อสาร “อย่างไร”หรือที่เรียกว่า อัตตการสื่อสาร ซึ่งละครเวทีเรื่องนี้มีความตลกขบขันมากขึ้นเพราะตัวละครมีการสื่อสารแบบพลิกความคาดหมายอย่างเห็นได้ชัด ก่อนอื่นต้องทำความเข้าใจเรื่องการสร้าง ความหมายในกระบวนการสื่อสารก่อนว่าเครื่องหมายหรือ สัญญา (Sign) ต้องประกอบไปด้วยตัวหมาย (Signified) และตัวหมายถึง (Signifier) โดยที่ตัวหมายถึง คือรูปลักษณ์ของเครื่องหมายที่เราสามารถรับรู้ได้ด้วยการมองเห็น การได้ยินและตัวหมายถึงหมายถึงแนวความคิดที่เครื่องหมายอ้างอิง ส่วนเรื่องของภาพฝั่งใจ (Stereotype) ลักษณะของตัวละครทั่วไป เช่น หญิงสาวที่มีรูปลักษณ์เซ็กซี่ ยั่วยวน แต่งตัวโป้ รูปร่างดี หน้าอกใหญ่เราก็มักจะมีแนวคิดว่าผู้หญิงที่แต่งตัวเซ็กซี่ยั่วยวนคนนี้เป็นเมียน้อย

• รูปลักษณ์ของผู้หญิงคนนี้เป็นสิ่งที่เรามองเห็น ซึ่งก็คือ สัญญา/เครื่องหมาย นั้นเท่ากับว่าสัญญานี้เป็นสิ่งที่ผู้รับสารหรือผู้ชมละครมองว่าเป็นภาพลักษณ์ของเมียน้อยที่ตรงกับ ความคาดหมายของผู้ชมเป็นปกติ แต่ภาพที่ให้ปรากฏคือตัวละครที่เป็นเมียน้อยในละครเวทีเรื่อง สามสาวทรมานทรมานกลับลบภาพลักษณ์ของเมียน้อยโดยสิ้นเชิงซึ่งพลิกความคาดหมายของผู้ชม ทำให้ผู้ชมรู้สึกตลกขบขัน

ในรอปรีสเตจก็เช่นกัน “นวล”ที่เป็นนักพนัน โดยเฉพาะพนันฟุตบอลในเรื่องก็ถูกลบภาพฝั่งใจเพื่อเป็นการตอกย้ำความคิดเรื่องการพลิกความคาดหมาย สามารถสร้างความขบขันได้

• ภาพฝั่งใจของนักพนันทั่วไป

การใช้สัญญาในการนำเสนอตัวละครแบบพลิกความคาดหมายของผู้ชมนี้จะช่วยให้ตลกตามทฤษฎีละครประเภทตลกขบขันได้อย่างชัดเจน โดยการใช้สัญญานับเป็นกระบวนการสื่อความหมายในการสื่อสารซึ่งลักษณะของตัวละคร ไม่ว่าจะ เป็นสีหน้า ท่าทาง น้ำเสียง การแต่งกายหรือภาษาเทคนิคทางการ

ตัวหมาย (Signified)
ผู้หญิงเซ็กซี่ ยั่วยวน
แต่งตัวโป้ รูปร่างดี

ตัวหมายถึง
(Signifier)
เมียน้อย
ผู้หญิงไม่ดีในเรื่องเพศ

เป็นไปตามความคาค
คหมายของผู้ชม

ตัวหมาย (Signified)
อ้วน ใส่แว่น กินจุ

ตัวหมายถึง
(Signifier)
เมียน้อย
ผู้หญิงไม่ดีในเรื่องเพศ

พลิกความคาคคหมาย
ของผู้ชม

ความตลกขบขัน

การลบภาพลักษณ์เมียน้อยในละครเรื่องสามสาวทรมาทรมาน

ตัวหมาย (Signified)
แต่งตัวสกปรก ผิวคล้ำ
หน้าตาหม่นหมอง

ตัวหมายถึง
(Signifier)
นักพนัน
ผู้ติดอบายมุขต่างๆ

เป็นไปตามความคาค
คหมายของผู้ชม

ตัวหมาย (Signified)
ผู้หญิงน่ารักสดใส

ตัวหมายถึง
(Signifier)
นักพนัน
ผู้ติดอบายมุขต่างๆ

พลิกความคาคคหมาย
ของผู้ชม

ความตลกขบขัน

การลบภาพลักษณ์นักพนันในละครเรื่องสามสาวทรมาทรมาน

แสดงเรียกว่า คาแร็กเตอร์ (Character) จะเป็นตัวบ่งบอกว่าตัวละครนี้เป็นคนเช่นไร นั่นเท่ากับว่าคาแร็กเตอร์ที่ถูกลบภาพฝังใจในละครเรื่องนี้เป็นส่วนหนึ่งในการสื่อสาร “อย่างไร” หรือ “อัตตการสื่อสาร” นั่นเอง

นอกจากนี้แล้ว การลบภาพฝังใจของตัวละครจะทำให้คนดูรู้สึกตัวละครที่กำลังแสดงอยู่นี้คือ “คนอื่น” เพราะตัวละครมีความห่างไกลกับภาพฝังใจที่ผู้ชมมี ผู้ชมจะรู้สึกตลกกับการกระทำที่ไม่น่าเกิดจากพฤติกรรมของตัวละครตรงหน้า อย่างเช่น ตัวละครที่เป็นเมียน้อยร่างอ้วน ใส่แว่น กินจุ แสดงอาการยั่วยวนเหมือนนางแมวยั่วสาวทกับคนรักของเธอ ผู้ชมก็จะรู้สึกขบขันกับการกระทำของเมียน้อยคนนี้เป็น “คนอื่น” แล้วไม่นำเอามาเทียบเคียงกับชีวิตของตนเอง เพราะในความเป็นไปได้ก็อาจจะมีเมียน้อยนั่งชมละครอยู่ก็เป็น

ได้ แต่ผู้ชมที่เป็นเมียน้อยก็จะไม่เอาตัวละครมาเปรียบเทียบกับตัวเองเพราะรูปลักษณ์ที่ไม่ใช่เมียน้อยสร้างความไม่น่าเชื่อหรือพลิกความคาคคหมายไป ทำให้ผู้ชมสามารถหัวเราะในพฤติกรรมของ “คนอื่น” ได้เต็มที่

การใช้อัตตการสื่อสารเพื่อสร้างความขบขันในละครเวทีเรื่องสามสาวทรมาทรมานนี้มีได้มีแต่เพียงการลบภาพฝังใจของตัวละครเพื่อให้เกิดการพลิกความคาคคหมายเท่านั้น แต่การวิธีการสื่อสารผ่านบทละครด้วยการพูด ด้วยสีหน้าท่าทาง น้ำเสียงในการพูดก็พลิกความคาคคหมายได้เช่นกันโดยตัวละครทั้งสามคนก็จะพยายามเล่าเรื่องของกรกระทำที่เลวทราม แต่ใช้วิธีการเล่าเรื่องให้ฟังว่าสิ่งที่ทำไปคือความดี ตัวอย่างเช่นตอนที่เปิ้ล (นักต้มตุ๋น) เล่าให้สมาชิกสภาสัมภเวสีฟังในช่วงที่เพื่อนของเธอมาขอซื้อนาฬิกาแท็กชอยเออร์ (ใน

รอบริสเตจเปลี่ยนเป็นโทรศัพท์ไอโฟน) แต่เธอลับซื้อของปลอมมาขายในราคาถูก โดยหลอกว่านี่คือของจริง

เป็ล : พอตีวันอาทิตย์นั้นขึ้นไปซื้อของกับแม่ที่จตุจักร พอตี กะว่าจะซื้อนาฬิกามาใช้แทนแท็กกะคะ แล้วดันไปเจอนาฬิกาเรือนหนึ่งหน้าตามันเหมือนแท็กของชั้นเป็ล น้าคนขายบอกว่านี่เป็นของแท้แต่น้าเค้าขายแค่ห้าร้อย เพราะเค้ารับตรงมาเลย ชั้นก็เลยซื้อมาเรือนนึง พอวันจันทร์แพมก็มาหาชั้นพร้อมเงินสองพันห้าร้อย แล้วชั้นจะทำยังไงได้ละ แต่ที่นี้ด้วยความที่ชั้นเป็นคนดีก็เลยไม่อยากให้ของเก่าขึ้นไป เพราะมันมีรอยขีดแล้ว ชั้นก็เลยตัดใจเอาแท็กอันใหม่ขายให้ไป แต่ชั้นก็กลัวน้องแพมเค้าจะหาว่าชั้นไม่รักษาสัญญา ก็เลยทำรอยขีดให้เท่ากับของชั้นเป็ลเนี่ยดูซิคะ ชั้นเป็นคนดีแค่ไหน อุตส่าห์เอาของใหม่ให้เค้าไป ทั้งๆที่จริงชั้นควรเอาไว้ใช้เองใช้มันละคะ แต่การที่ชั้นเห็น เพื่อนมีความสุขแบบนี้ ชั้นก็มีความสุขมาก แบบว่าเข้าใจแล้วว่าเวลาคนเราทำให้คนอื่นมีความสุข มันรู้สึกยังไง

หากตัวละครนี้ใช้วิธีการพูดแบบตรงไปตรงมา โดยปราศจากความต้องการขึ้นสวรรค์ วิธีการสื่อสารก็อาจจะโฉบโฉบ ตรงไปตรงมา จงใจโขง ทำให้เป็นไปตามความคิดของผู้ชมว่าวิธีการสื่อสารของนักต้มตุ๋นต้องเป็นอย่างนี้เท่านั้น หากแต่ถ้าวิธีการเล่าเรื่องของเป็ลนั้นจะย้อนแย้งกับการกระทำและคำพูด โดยเป็ลแกล้งทำเป็นเชื่อว่าแท็กที่เธอซื้อที่จตุจักรนั้นเป็นของแท้ที่หลุดจามาและไม่อยากขายของเก่าที่มีรอยขีดที่หน้าปิดให้เพื่อนไป แถมยังพูดจาเอาดีเข้าตัวด้วยว่าตัวเองเป็นคนดียอมขายของใหม่เพื่อให้เพื่อนได้มีความสุข ตนเองนั้นช่างใจดี การใช้น้ำเสียงและลีลาจะดูอ่อนน้อมถ่อมตนกับสมาชิกสภาสัมภเวสี เพื่อให้พวกเขาตัดสินใจให้เธอได้ขึ้นสวรรค์ ซึ่งจะช่วยให้พลิกความคาดหมายของผู้ชมได้จึงพลิกความคาดหมายของผู้ชมทำให้ผู้ชมรู้สึกขบขัน ซึ่งวิธีการสื่อสารของตัวละครอีกสองคนก็มีลักษณะแบบนี้เช่นกัน

นอกจากนี้ วิธีการสื่อสารแบบสลับไปมาระหว่างคู่สนทนาที่อยู่ในฉากกับผู้ชมในฐานะสมาชิกสภาสัมภเวสีก็ช่วยสร้างความตลกขบขันได้ เพราะระหว่างที่คนดูกำลังตั้งใจชมตัวละครสนทนากันอยู่ก็จะโดนตัดอารมณ์โดยตัวละครหันมาพูดกับผู้ชมละครแทนสลับกันไปมาอยู่บ่อยครั้ง ซึ่งสิ่งที่พูดกับผู้ชมก็คือสิ่งที่

ตัวละครพยายามแก้ต่างให้กับการกระทำที่ไม่ดีของตนเอง ซึ่งก็เข้ากับทฤษฎีละครประเภทตลกขบขันที่สถานการณ์ต้องพลิกความคาดหมายของผู้ชมอีกด้วย ตัวอย่างเช่น ลูกค้าใหญ่ของธนาคารที่เป็ลทำงานอยู่ เข้าใจผิดว่าเป็ลเป็นเจ้าของทางเหนือและขอความช่วยเหลือ ซึ่งก็เข้าทางเป็ลที่เป็ลจะหลอกลวงลูกค้าคนนี้เพื่อเงิน

.....
วิวรรณ : ขอโทษคะ พี่คูนหน้าหนูจ้งเลย หนูเป็นญาติกับท่านพงศ์ดีศหรือเปล่า

เป็ล : (พูดกับคนดู) ถามอย่างนี้ ชั้นจะปฏิเสธได้ยังไง ลูกค้านะ (พูดกับคุณวิวรรณ) ดองกันห่างๆนะคะ แต่ท่านคงไม่รู้จักหนูหรอก เพราะหนูเป็นสายเล็กๆ

วิวรรณ : นั่นไง ชั้นว่าแล้ว หน้าตาผิวพรรณดีดีหนูนะ เหมือนคุณหญิงแหวนน้องสาวท่านพงศ์นะ

เป็ล : เห็นเจ้าแม่หนูบอกเหมือนกันว่าหนูหน้าตาเหมือนญาติทางท่านพ่อ แต่หนูไม่ค่อยสนิทหรอกคะ พวกเค้าไม่รู้จักหนูด้วยซ้ำไป หนูสนิทแต่ญาติทางสายเจ้าแม่

วิวรรณ : เจ้าแม่...ขอโทษนะ หนูมีเชื้อสายเจ้าทางเหนือหรือคะ

เป็ล : (พูดกับคนดู) อีกแล้ว ชั้นแค่พูดเล่นๆ ดันมาเชื่อเป็นตุเป็นตะ ชั้นไม่อยากให้ ลูกค้าเป็นฝ่ายผิด (พูดกับวิวรรณ) คะ คือเจ้าแม่ของหนูเกี่ยวข้องกับพวกเชียงใหม่ นะคะ(พูดกับคนดู) อันนี้ไม่ได้โกหกนะ แม่ชั้นเคยขายแหวนปายนที่เชียงใหม่จริงๆ

วิวรรณ : ตายแล้ว ัจนหนูก็คูนเคยกับเจ้ากาบบัวละสิคะ

เป็ล : เห็นเจ้าแม่บอกว่าเคยเป็นเพื่อนเล่นกับเจ้ากาบบัวตอนเด็กๆนะคะ ไม่รู้ท่านจะจำได้รีเปล่า

วิวรรณ : ตายแล้ว ท่านน่าจะจำได้นะ ถ้าจำได้ก็ดีสิ คืออย่างนี้ พี่จะเปิดร้านเพชรใหม่เดือนหน้า พี่อยากให้เจ้าแม่ของหนูช่วยไปเรียนเชิญท่านมาตัดริบบิ้นให้หน่อยได้มั๊ยจ๊ะ

เป็ล : (พูดกับคนดู) เอาละสิ ชั้นจะทำยังไงดี โชคดีที่คุณวิวรรณเค้าไม่รู้จักเจ้ากาบบัว ชั้นกำลังคิดว่าจะปฏิเสธยังไงให้ลูกค้าไม่ผิด เธอก็เร่งร้าวอยู่นั่นละ

วิวรรณ : นะนะหนู นึกว่าช่วยพี่เถอะ

.....
อีกสิ่งหนึ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของเรื่องนี้คือ วิธีการเล่าของตัวละครที่มีการเฉลยหลุดเอาความไม่ดีของตนออกมาระหว่างเล่าเรื่องราวตนเองเป็นคนดี ซึ่งก็พลิกความคาดหมายของผู้ชมเช่นกัน ตัวอย่างเช่น ตอนที่

เปิดถูกจับได้ว่าเอาแท็กปลอมมาขายแล้วครูใหญ่เรียกไปพบเพื่อให้หาเงินมาใช้คืนเพื่อน ซึ่งเป็ลก็ไม่ยอมจนเป็นสาเหตุให้เป็ลแสดงลักษณะนิสัยที่ไม่ดีใส่คุณครูใหญ่จนโดนไล่ออก ซึ่งฉากนี้สร้างความประหลาดและตลกตลึงให้แก่ผู้ชมอย่างมาก จนผู้ชมหัวเราะออกมาให้กับสถานการณ์นี้

.....
เป็ล : หนูไม่มีเงินหрокคะอาจารย์

ครูใหญ่ : ถ้าฉันพามาคุยกันให้รู้เรื่อง ให้แม่เธอเอาเงินมาใช้แทน

เป็ล : (สะอื้น) แต่หนูเอาเงินไปให้แม่นะคะ คือแม่หนูกำลังลำบาก เป็นหนี้เป็นสินเค้า อาจารย์ก็รู้จักแม่หนูดีนี่คะ แม่หนูก็ตัวคนเดียวเลี้ยงหนูมาตั้งแต่เล็ก อาจารย์จำไม่ได้หрокคะ ตอนที่แม่เอาหนูมาฝากเข้าที่นี้ ตอนนั้นอาจารย์ต้องลงทุนสร้างสระว่ายน้ำหลายล้านแต่อาจารย์สงสาร เลยกรุณาแม่หนู แล้วยังเมตตาให้หนูหัดตีขาที่ขอบสระ ถึงจะไม่ได้เรียนว่ายน้ำ หนูก็มีความสุขมากแล้ว ละคะ ขนาดตอนนั้นอาจารย์ยังสงสารแม่หนู แล้วยังเป็นลูกแท้ๆเห็นแม่ลำบาก หนูก็อยากจะช่วยแม่ปลดหนี้บ้าง หนูหัดหрокคะอาจารย์ (พูดกับคนดู) อย่าเข้าใจผิดนะคะ ชั้นไม่ได้เอาเงินไปใช้เลอะเทอะ ชั้นก็แค่เอาเงินไปลงทุนนิดหน่อย พอช่วงสงกรานต์เห็นว่าทองลงเยอะ ก็เลยซื้อไว้เก็งกำไร แต่ชั้นไม่ได้บอกแม่หрок ก็กะจะเอาไว้เซอร์ไพรส์แม่ตอนลำบากนะ

ครูใหญ่ : ไม่ได้ เธอไปเรียกแม่มาคุยกับชั้นเดี๋ยวนี้เลย ยังไงเธอก็ต้องเอาเงินมาคืนเพื่อน

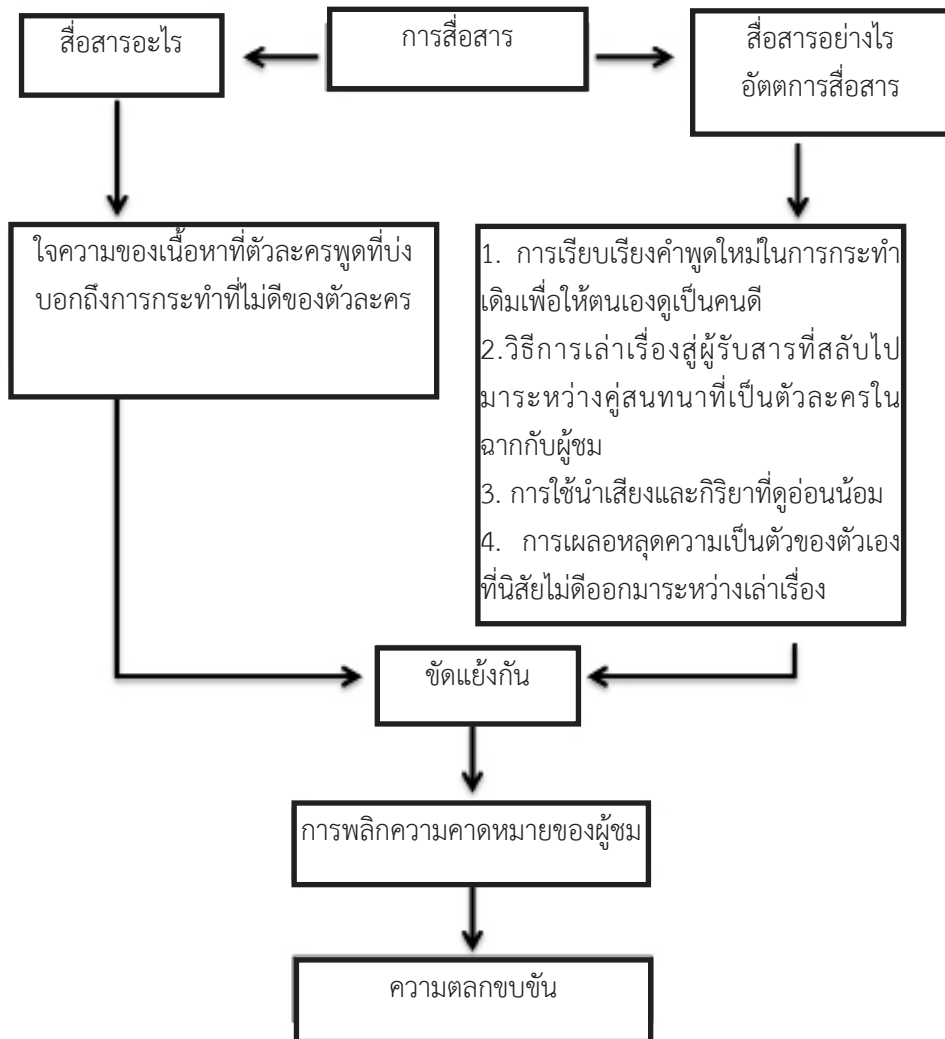
เป็ล : (เปลี่ยนโหมด) อาจารย์คะ หนูตัดสินใจแล้วคะว่าหนูจะลาออก โรงเรียนนี้ไม่เห็นมีอะไรดีซักอย่าง อาจารย์ก็ใจร้าย ตัวอาจารย์เองก็หะหะดีแต่หาว่าหนูหลอกลวงเพื่อนหนูก็แค่ทำการค้าหากำไรนิดหน่อยเท่านั้นเอง อาจารย์ละติกว่าหนูตรงไหน สระว่ายน้ำที่ว่าลงทุนไปหลายล้าน จ้างให้หนูก็ไม่เชื่อหрокหนูพนันนะว่าไม่เกินล้าน แต่อาจารย์เก็บเงินผู้ปกครองคนละแสน หนูคำนวณแล้ว ตอนหนูเข้าอนุบาลมีนักเรียน 120 คน ก็เท่ากับ 12 ล้าน ไม่สิ สิบล้านเก้าแสนห้าหมื่น เพราะแม่หนูจ่ายแค่ห้าหมื่นหักไป เอ้า อย่างมากไอ้สระฝึบ้ำเนี่ยพันไปเต็มๆ 2 ล้าน อาจารย์กำไรเท่าไร 10 ล้าน แล้วอาจารย์จะมาว่าหนูได้ยังไงว่าหนูไปเอาหนี้เสียเหล่านี้มาจากไหน ก็เอามาจากอาจารย์นี่แหละ แล้วอาจารย์ก็ใจร้ายมากนะ ไม่เคยสงสารเห็นใจเด็กตัว

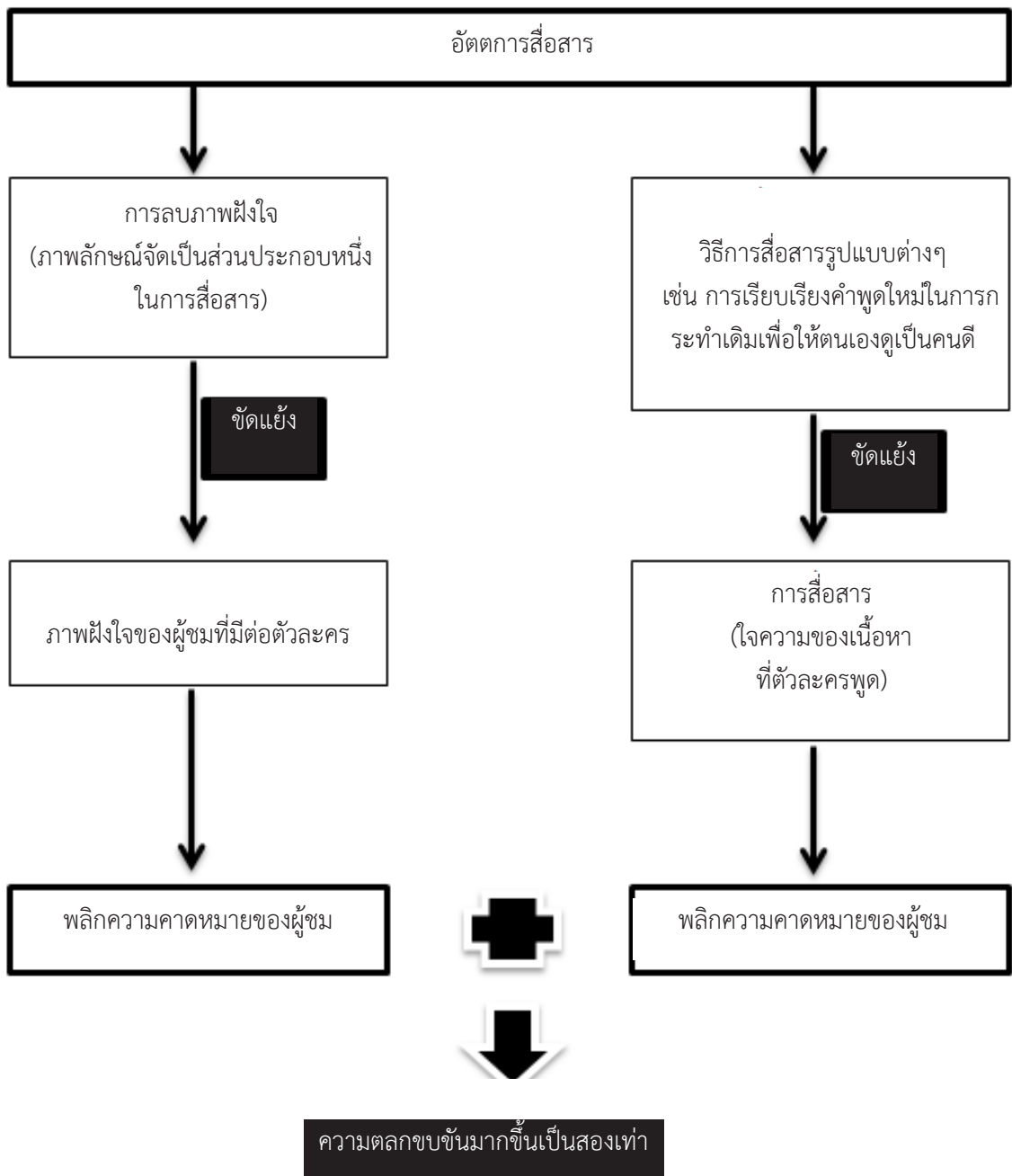
เล็กๆน่ารักที่ต้องเกาะขอบสระเฝ้าดูคนอื่นหัดว่ายน้ำ ตั้งแต่ทำกับ ฟรีสไตล์ ไชค์สโตรก กรรเชียง จนผีเสื้อ ในขณะที่หนูได้แค่ตีขาอย่างเดียวเป็นเวลาหลายปี อาจารย์ดูนี่สิคะ (ถกขากระโปรงขึ้น) เห็นมั๊ย ท่อนขาหนูโตอย่างกะท่อนซุง ทั้งที่ช่วงบนหนูเล็กนิดเดียว ทั้งหมดนี้เป็นความผิดของอาจารย์ที่ทำให้หนูพิการอย่างนี้ เพราะฉะนั้นหนูขอลาออกตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป ไหวปะ!

ครูใหญ่ : อีเด็กเปรต!!! อีเด็กนรก!!! ไปเรียกตำรวจมาจับมันที่

.....
ดังนั้นไม่ว่าใจความของเนื้อหาของคำพูดของตัวละครจะแสดงให้เห็นถึงความเลวทราม แต่วิธีการเล่า วิธีการเรียบเรียง น้ำเสียง กิริยาท่าทางที่แสดงออกที่ตัวละครพยายามแสดงออกมาว่าตัวเองเป็นคนดี นั้นเท่ากับว่าการสื่อสารและวิธีการสื่อสารมีความขัดแย้งกันก็จะช่วยให้ผู้ชมรู้สึกพลิกความคาดหมายได้จนรู้สึกตลกขบขันไปกับการแสดงละครเรื่องนี้

จากที่ได้กล่าวมาทั้งหมดนั้นจะเห็นได้ว่าในละครเวทีเรื่องสามสาวทรมาทรมานเป็นละครเสนอเรื่องราวที่พลิกความคาดหมายได้หลายชั้นมาก เริ่มตั้งแต่การลบลภาพฝังใจของตัวละครเพราะภาพลักษณ์ที่ผู้ชมมองเห็นก็นับเป็นอัตตการสื่อสารอย่างหนึ่ง บวกกับอัตตการสื่อสารอันได้แก่ การเรียบเรียงคำพูดใหม่ วิธีการเล่าเรื่องสู่ผู้รับสารที่สลับไปมาระหว่างคู่สนทนาที่เป็นตัวละครในฉากกับผู้ชมการใช้น้ำเสียงและกิริยาที่ดูอ่อนน้อมการเปลอหลุดความเป็นตัวของตัวเองที่นิสัยไม่ดีออกมาระหว่างเล่าเรื่อง นั้นเท่ากับว่าอัตตการสื่อสารเป็นเครื่องมือที่ดีในการสร้างความตลกขบขันได้อย่างทวีคูณในละครเวทีแนวคอมเมดี้ ซึ่งสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้กล่าวมานี้มาเป็นแนวทางในการพัฒนาละครเวทีแนวตลกขบขันเรื่องอื่นได้เป็นอย่างดี

บรรณานุกรม

ปิยะศักดิ์ ชมจันทร์. ภาพตายตัวของตัวละครต่างๆ ในภาพยนตร์ไทย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.

ภาควิชาศิลปการละคร. ปริทัศน์ศิลปการละคร. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553

ศิริชัย ศิริกายะ, ชินกฤติ อุดมลาภไพศาล. หลักและทฤษฎีการสื่อสาร : ม.ป.ท., ม.ป.ป.